

Nyenrode Corporate Governance Instituut

Vergelijk geen appels met peren

% topvrouwen internationaal niet te vergelijken

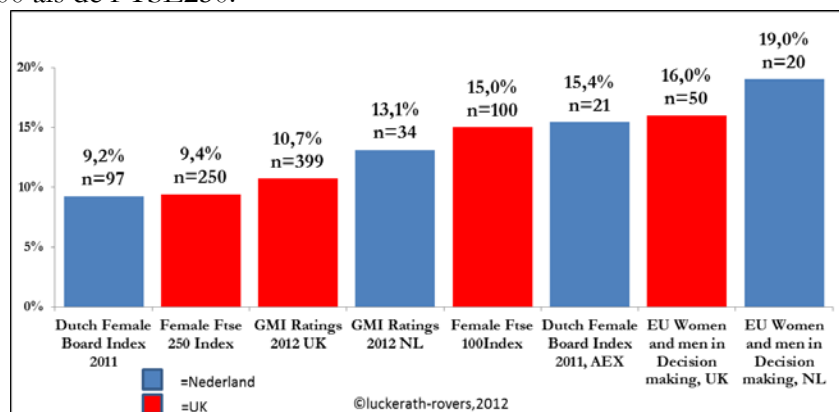
Door: prof. dr. Mijntje Lückerath-Rovers
NCGI, nieuwsbrief april 2012

In drie recente studies wordt het aandeel topvrouwen bij beursondernemingen in Nederland berekend op respectievelijk 9%, 13% en 19%. De verschillen zijn zo groot dat hier geen sprake is van afrondingsverschillen. Op basis van deze percentages komen onderzoekers, journalisten en politici tot andere conclusies: Nederland loopt wel/niet voor met vrouwen in de top. Tijd voor een nadere analyse van deze percentages.

Vier studies zijn in deze analyse betrokken:

- de Nederlandse Female Board Index 2011¹: 9%
- de GMI-ratings Women on Board studie²: 13%
- de EU-studie 'Women in economic decision-making in the EU'³: 19%,
en voor de internationale vergelijkbaarheid:
- de UK Female FTSE Index⁴.

Een nadere analyse van de twee internationale studies (EU en GMI) en de twee nationale studies (Nederlandse Female Board Index en de UK Female FTSE Index) geeft inzicht in het ontstaan van de verschillen. In onderstaande figuur zijn de uitkomsten van de verschillende studies oplopend gerangschikt. Daarnaast is voor de Nederlandse Female Board Index ook het percentage weergegeven van alleen de AEX fondsen en voor de UK Female FTSE Index zijn de percentages weergegeven van zowel de FTSE100 als de FTSE250.

¹ M. Lückerath-Rovers:

<http://www.nyenrode.nl/FacultyResearch/corporategovernanceinstituut/Documents/Female%20Board%20Index%202011.pdf>

² GMI Ratings: http://library.constantcontact.com/download/get/file/1102561686275-86/GMIRatings_WOB_032012.pdf

³ Europese Unie: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/women-on-boards_en.pdf

⁴ Cranfield University: <http://www.som.cranfield.ac.uk/som/dinamic-content/research/documents/2012femalfitse.pdf>

Nyenrode Corporate Governance Instituut

Uit de figuur wordt meteen zichtbaar dat **de keuze van het aantal ondernemingen in het onderzoek** in hoge mate het percentage vrouwen bepaalt en daarmee dus ook de conclusies over de relatieve positie van een land op de ranglijst.

De Nederlandse Female Board Index 2011 is in september gepubliceerd en heeft als meetmoment 31 augustus 2011. Van de 716 bestuurders en commissarissen bij de 97 beursondernemingen is 9,2% vrouw. Dit is het gewogen gemiddelde van 4,4% vrouwelijke bestuurders en 11,8% vrouwelijke commissarissen. Neem je echter alleen de 21 Nederlandse AEX-fondsen in beschouwing dan stijgt het percentage naar 15,4%. Dit komt al meer in de richting van het percentage dat door de EU aan Nederland is gehangen (19%).

Uit de studie van de Europese Unie van januari 2012 bleek dat in de 27 Europese landen gemiddeld genomen 14% van de bestuurders en commissarissen een vrouw is. Dit was een lichte stijging ten opzichte van 2010 (13%). In de berichtgeving werd Nederland als relatief goed scorend opgenomen, met een percentage van 19% staat Nederland in de deze ranglijst relatief hoog. Nederland wordt dan ook als koploper gepresenteerd. Het hoge percentage voor Nederland in de EU-studie wordt echter gehaald doordat slechts de 20 grootste Nederlandse beursondernemingen in het onderzoek zijn meegenomen. Maar dit is dus geen afspiegeling van de Nederlandse beursondernemingen en Nederland springt er daardoor in deze vergelijking veel te positief uit. Nederland staat bijvoorbeeld hoger op deze ranglijst dan Engeland, waar volgens de EU slechts 16% van de top een vrouw is. Maar voor Engeland heeft de EU de 50 grootste beursondernemingen in het onderzoek betrokken. En ook al is dit te rechtvaardigen door het totaal aantal genoteerde ondernemingen in Engeland, het beïnvloedt wel degelijk de resultaten.

Dit blijkt ook uit een andere recentelijk gepubliceerde studie: de GMI Ratings Women on Board Survey. GMI Ratings bestudeerde wereldwijd de cijfers van vrouwen op topposities bij 4300 ondernemingen in 45 landen. Gemiddeld genomen was het aandeel vrouwen in de top wereldwijd 10,5%. Nederland scoort in deze studie fors lager dan in de EU-studie, namelijk 13,1%, maar scoort nog steeds wel hoger dan de UK dat volgens deze studie 10,7% vrouwen op topposities heeft. De daling van Nederland ten opzichte van de EU-studie wordt vooral veroorzaakt door het aantal ondernemingen dat in deze studie is meegenomen, namelijk 34 in plaats van 20. Maar ook 34 ondernemingen is nog steeds een stuk minder dan alle Nederlandse beursondernemingen. Engeland blijft ook hier dus achter bij Nederland, maar in de GMI studie is Engeland dan ook vertegenwoordigd met 399 ondernemingen.

De UK Female FTSE Index 2012 heeft als meetmoment 10 januari 2012. De Index maakt een onderscheid tussen de FTSE100 Index en de FTSE250 Index. Het percentage vrouwen in de FTSE100 Index is 15%, dit is het gewogen gemiddelde van 6,6% vrouwelijke bestuurders en 22,4% vrouwelijke commissarissen. In de figuur is duidelijk zichtbaar dat het in Engeland nogal uitmaakt of het onderzoek zich richt op de honderd grootste ondernemingen (FTSE 100) of op volgende 250 grootste ondernemingen (101 tot 350 grootste ondernemingen; FTSE 250). De aanwezigheid van vrouwen daalt als gekeken wordt naar de FTSE 250. Het aandeel vrouwen in de FTSE 250 is namelijk gemiddeld nog maar 9,4%. Maar in beide gevallen, FTSE100 of FTSE250, heeft het VK wel meer vrouwen in de top dan Nederlands beursondernemingen uit de Female Board Index (9,2%).

Kortom, uit de analyse wordt duidelijk dat een internationale vergelijking moeilijk te maken is omdat verschillende studies verschillende datasets gebruiken, die onderling niet te vergelijken zijn en waardoor de percentages beïnvloed worden. Zo zal de focus op de grootste ondernemingen in een land een

Nyenrode Corporate Governance Instituut

geflatteerd beeld geven, aangezien grotere ondernemingen meer vrouwen benoemd hebben. Dit heeft meerdere oorzaken maar de meest eenvoudige verklaring is dat grotere ondernemingen, grotere boards hebben en dat dit simpelweg meer kansen geeft een vrouw te benoemen. Door een keuzecriterium (omvang van de onderneming, alleen AEX-fondsen, bepaalde sector) toe te voegen aan het onderzoek, voegt een onderzoeker als het ware zelf informatie toe, waardoor de uitkomsten beïnvloed kunnen zijn. De studies waarbij alle beursondernemingen in een land worden meegenomen, geven het meest betrouwbare beeld, omdat hier geen selectie plaatsvindt.